

Sygn. akt IV Ca 1205/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Małgorzata Truskolaska - Żuczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 września 2016 r. w Warszawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt II C 885/15 upr.

oddala obie apelacje.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek

(...).

Małgorzata Truskolaska-Żuczek

Sygn. akt IV Ca 1205/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego J. S. na rzecz powoda R. K. kwotę 3.500 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 01 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty (punkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt II) oraz rozdzielił stosunkowo między powodem i pozwanym koszty procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu (punkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 17 stycznia 2013 r. pomiędzy R. K. i J. S. została zawarta umowa sprzedaży samochodu marki V. (...). W umowie strony ustaliły cenę sprzedaży na kwotę 3.500 zł. Pojazd ten w dniu 30 sierpnia 2012 r. pozwany nabył od konkubiny K. K. – B. K.. Właścicielem pojazdu jest K. K.. Zbycie pojazdu nastąpiło bez zgody i wiedzy jego właściciela.

W dniu 11 marca 2014 r. samochód został zatrzymany przez Policję i przekazany do Komendy Powiatowej Policji w G. w związku z przestępstwem paserstwa. Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. samochód został zabezpieczony jako dowód rzeczowy i zwrócony K. K.. W wyniku powyższych zdarzeń powód powziął wiadomość, że J. S. nabył pojazd od osoby nieuprawnionej oraz że jest on obciążony zajęciem komorniczym.

Pismem z dnia 09 lipca 2014 r. pełnomocnik powoda zwrócił się do pozwanego z oświadczeniem o odstąpieniu od umowy kupna samochodu obarczonego wadą prawną oraz zwrócił się o zwrot kwoty 8.500 zł w terminie do dnia 31 lipca 2014 r. Pozwany nie uregulował jednak należności dochodzonej pozwem.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne co do kwoty 3.500 zł. Sąd wskazał, że roszczenie powoda znajduje oparcie w art. 556 kc i art. 556³ kc. Uprawnionemu z rękojmi przysługują alternatywnie cztery uprawnienia. Dwa podstawowe to: żądanie od sprzedawcy obniżenia ceny oraz uprawnienie do odstąpienia od umowy. Nabywca wadliwego towaru alternatywnie do ochrony z tytułu rękojmi może dochodzić odszkodowania za faktyczną szkodę jakiej doznał wskutek wadliwości towaru.

W chwili gdy powód dowiedział się, że kupiony przez niego samochód został sprzedany bez wiedzy i woli pierwotnego właściciela oraz że jest on przedmiotem egzekucji komorniczej i został skutecznie zajęty przez komornika, złożył pozwanemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży z dnia 17 stycznia 2013 r. W piśmie datowanym na dzień 09 lipca 2014 r. pełnomocnik powoda wprost wskazał, że woła powoda o odstąpieniu od umowy podyktowana została ujawnieniem wady prawnej po zakupie samochodu. W konsekwencji oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy sprzedaży samochodu zniweczyło skutki prawne, które umowa rodziła. Oznacza to, że strony powróciły do stanu, który istniał przed zawarciem umowy.

Sąd przytoczył treść art. 494 § 1 kc. Badając skuteczność odstąpienia dokonanego przez stronę powodową Sąd z urzędu zobligowany był do analizy, czy wady przedmiotu sprzedaży są istotne czy nieistotne (art. 560 § 4 kc).

Sąd wskazał, że pozwany nie posiadał prawa własności przedmiotowego samochodu. Wcześniej zawarł bowiem umowę sprzedaży pojazdu z osobą, która weszła w jego posiadanie w wyniku kradzieży. W rezultacie w dniu 17 stycznia 2013 r. nie mógł skutecznie dokonać scedowania praw właścicielskich samochodu na rzecz powoda. Tym samym nabywany przez powoda pojazd obciążony był istotną wadą prawną, ponieważ umowa sprzedaży zawarta w dniu 17 stycznia 2013 r. nie doprowadziła do skutków prawnych oczekiwanych przez powoda.

Sąd przytoczył także treść art. 557 § 1 kc i wskazał, że nie było wątpliwości co do braku wiedzy powoda o wadzie prawnej samochodu w chwili jego zakupu. Powód działał w dobrej wierze przy jego zakupie. W konsekwencji odstąpienie od umowy wywołało skutki określone w art. 560 § 2 kc w zw. z art. 494 kc.

Sąd wskazując na treść art. 174 § 1 kc podniósł nadto, że powód pozostawał w złej wierze najwcześniej od dnia 11 marca 2014 r., kiedy to powziął wiadomość o wadzie prawnej samochodu. Tym samym okres dobrej wiary powoda w posiadaniu zakupionego samochodu trwał od 17 stycznia 2013 r. do 11 marca 2014 r.

Sąd uznał za nietrafny argument pełnomocnika pozwanego, że pozwany uzyskał własność samochodu z chwilą objęcia go w posiadanie, przez co nie można go było uznać za nieuprawnionego w kontekście umowy sprzedaży z dnia 17 stycznia 2013 r. (art. 169 § 2 kc). Sąd podkreślił, że powód także nie nabył przedmiotowego samochodu z upływem trzech lat od momentu kradzieży. Umowa sprzedaży została zawarta z pozwanym w dniu 17 stycznia 2013 r. Nie można więc zgodzić się z pełnomocnikiem pozwanego, że powód z mocy prawa stał się właścicielem samochodu.

Nie zasługiwał na uwzględnienie również podnoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Powód dowiedział się o istnieniu wady najwcześniej w dniu 11 marca 2014 r. (interwencja Policji), natomiast oświadczenie o odstąpieniu od umowy pozwany odebrał najpóźniej w lipcu 2014 r. (art. 576 kc w zw. z art. 568 § 2 i 3 kc).

Powód dochodził od pozwanego zwrotu kwoty 8.500 zł podnosząc, że taka była rzeczywista cena za przedmiotowy samochód. Tymczasem w § 3 umowy z dnia 17 stycznia 2013 r. strony ustaliły wartość przedmiotu umowy na kwotę 3.500 zł. Powód nie udowodnił w wystarczającym stopniu, że rzeczywiście zapłacił za pojazd kwotę inną, niż określona w umowie. Zeznania świadków na okoliczność zapłaty pozwanemu za nabyty samochód kwoty 8.500 zł Sąd uznał za niewiarygodne. Z zaoferowanych dokumentów nie wynikało, że wartość samochodu wynosi 8.500 zł. Pozwany nabył

pojazd za kwotę 4.600 zł netto. W konsekwencji wobec braku dowodów uzasadniających wysokość roszczenia ponad kwotę 3.500 zł powództwo podlegało oddaleniu w tym zakresie.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc. O kosztach postępowania orzekł zaś na mocy art. 100 kpc oraz art. 108 § 1 kpc.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo ponad kwotę 3.500 zł. Zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na odmówieniu wiary powodowi i zeznaniom świadków M. P. i M. Z. w przedmiocie zapłacenia przez powoda kwoty 8.500 zł za kupiony w dniu 17 stycznia 2013 r. pojazd. Wniósł o przeprowadzenie dowodu z kopii przelewu zapłacenia podatku od umowy z dnia 17 stycznia 2013 r.

Pozwany zaskarżył wyrok w punkcie I wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na wynik postępowania i naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 kpc poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez przyjęcie, że utrata samochodu przez właściciela była tożsama z jego zbyciem przez pozwanego oraz że pozwany nie kwestionował w niniejszym procesie, że nie był właścicielem samochodu oraz naruszenie prawa materialnego, tj. art. 169 § 1 i 2 kc poprzez uznanie, że pozwany nie nabył na własność samochodu, art. 560 § 2 kc i art. 494 kc poprzez nieuwzględnienie w rozstrzygnięciu zasad rozliczania świadczeń wzajemnych po odstąpieniu od umowy oraz art. 496 kc co do przysługującego pozwanemu prawa zatrzymania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje podlegały oddaleniu, jako nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji oraz ich ocenę prawną.

Sprawa niniejsza – z uwagi na przedmiot sporu i jego wartość – rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim apelację można oprzeć na zarzutach wymienionych enumeratywnie w treści art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 kpc, tj. naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Zarzuty obu apelacji nie podważają trafności rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Rejonowy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów podniesionych w apelacji powoda wskazać należy, że Sąd Rejonowy słusznie uznał, iż powództwo zasługiwało w niniejszej sprawie na uwzględnienie jedynie co do kwoty 3.500 zł wraz z odsetkami.

Z umowy sprzedaży samochodu zawartej w dniu 17 stycznia 2013 r. wynika, że strony ustaliły wartość przedmiotu umowy na kwotę 3.500 zł, a pozwany pokwitował otrzymanie kwoty w tej wysokości (§ 3 i § 4 umowy – k. 4). Powód i świadkowie M. P. i M. Z. twierdzili, że faktycznie powód zapłacił kwotę 8.500 zł, pozwany zaś podnosił, iż otrzymał kwotę wskazaną w umowie – 3.500 zł. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał zatem bez wątpienia na powodzie. Powód nie przedstawił jednak dowodów uzasadniających roszczenie w kwocie 8.500 zł.

W apelacji zawarto wnioski o dopuszczenie dowodu z kopii przelewu kwoty 166 zł – podatku PCC-3 od umowy z dnia 17 stycznia 2013 r.

Zgodnie jednak z treścią art. 381 kpc Sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem I instancji – chyba, że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

W ocenie Sądu Okręgowego nie było żadnych przeszkód, aby w/w wniosek dowodowy został zgłoszony w toku rozpoznawania sprawy przez Sąd Rejonowy - tym bardziej, że powód już w pozwie podnosił, iż „w rzeczywistości zapłacił pozwanemu kwotę 8.500 zł i od takiej kwoty zapłacił podatek od czynności cywilnoprawnych” (k. 2). Nie ulega wątpliwości zatem, że już wówczas powód winien złożyć w/w dokument do akt sprawy. W tej sytuacji dowód zgłoszony przez powoda w apelacji należało uznać za spóźniony.

Ponadto zauważyć należy, że jeśli powód przedstawił w Urzędzie Skarbowym umowę z dnia 17 stycznia 2013 r., to powinien zapłacić podatek w wysokości 70 zł (3.500 zł x 2%). Zapłata podatku PCC-3 w wysokości 166 zł oznacza, że Urząd Skarbowy wycenił samochód na kwotę wyższą niż wskazana w umowie – na kwotę 8.300 zł (8.300 zł x 2%=166 zł), a nie na 8.500 zł (wówczas podatek wyniósłby 170 zł).

Na uwzględnienie nie zasługiwały także zarzuty podniesione w apelacji pozwanego. Nie ulega wątpliwości, że pozwany nie był uprawniony do sprzedaży powodowi przedmiotowego pojazdu – zawarł bowiem wcześniej umowę sprzedaży z osobą, która weszła w posiadanie samochodu w wyniku kradzieży. Sąd Rejonowy trafnie wskazał zatem, że powód skutecznie odstąpił od umowy sprzedaży samochodu zawartej z pozwanym w dniu 17 stycznia 2013 r. i mógł domagać się zwrotu zapłaconej za pojazd kwoty.

Zgodnie z treścią art. 169 § 2 kc gdy rzecz zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona przez właściciela zostaje zbyta przed upływem lat trzech od chwili jej zgubienia, skradzenia lub utraty, nabywca może uzyskać własność dopiero z upływem powyższego trzyletniego terminu. W tych wypadkach dodatkową przesłanką nabycia własności jest upływ trzech lat od chwili utraty rzeczy przez właściciela.

Przyjmując, że najpóźniejszą datą kradzieży pojazdu jest data wystawienia faktury z dnia 30 sierpnia 2012 r., pozwany w dacie zawarcia umowy sprzedaży z powodem nie był właścicielem zbywanego pojazdu – zbył powodowi pojazd stanowiący własność osoby trzeciej.

Nadto podnieść należy, że zgodnie z treścią art. 575 kc jeżeli z powodu wady prawnej rzeczy sprzedanej kupujący jest zmuszony wydać rzecz osobie trzeciej, umowne wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi nie zwalnia sprzedawcy od obowiązku zwrotu otrzymanej ceny, chyba że kupujący wiedział, iż prawa sprzedawcy były sporne, albo że nabył rzecz na własne niebezpieczeństwo. Oczywiście jest, że obowiązek zwrotu ceny istnieje tym bardziej, gdy nie było wspomnianego przepisu umownego wyłączenia odpowiedzialności. Powód istotnie wskazał podczas rozprawy w dniu 17 września 2015 r., że przedmiotowy pojazd fizycznie znajduje się u niego, zgodnie jednak z postanowieniem Prokuratora Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim z dnia 30 kwietnia 2014 r. pojazd ma być zwrócony właścicielowi K. K..

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną - na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 505¹⁰ § 1 i 2 kpc.

Małgorzata Truskolaska-Żuczek